వినోదదేశంలో చదువులు ఎందుకు దెబ్బ తిన్నాయో అర్థంకాక సతమతమవుతుంటే పత్రికా విలేకరులు సూరయ్యగారి దగ్గిరకు వెళ్ళారు. "మీరు విద్యాశాఖని చూస్తున్నారు. ఇంతమంది ఫెయిలయిపోతున్నారు- దీనికి నివారణోపాయం లేదా" అని అడిగారు.

కౌతరకాయ

సూరయ్యగారు. "మీరిలా అడుగుతారనే అరాచకం ఎలా జరుగుతోందో మీకు విశదీకరిస్తాను. సెక్రటరీ! ఈరికి సినిమా చూపించు. మధ్యలో ప్రశ్నలు ఏయమాకండి" అని సూరయ్యగారు కూచున్నారు. సినీమా మొదలయింది.

ఓ గ్రామంలో చుట్టలు చుట్టుకుంటున్న ఆసామీ అరుగు మీదుంటాడు. పైన గుడ్డ లేకుండా పంచె ఎగగట్టి కఱ్ఱ ఊపుకుంటూ నిశానీ వచ్చి నమస్కారం పెట్టాడు. "బాబూ నమచివాయంగారూ. మా అబ్బాయిలంతా పరీచ్చలంతా తప్పారండి అయిదుగురు మొగపిల్లల్లో ఒక్కడూ పాసుకాలేదండి ఇదేం గోరం బాబూ" అని అడిగాడు.

నమశ్శివాయంగారు చుట్ట నోట్లో ఓ కొస నుంచి రెండో కొసకి లాగి కొంచెం ఉమ్మి "నేను కనుక్కుంటాను బెంగపడమాకు. మెజారిటీ ఫెయిలయ్యారంటావు. అంతేనా...." అన్నాడు.

"చిత్తం అయిదుగురు ఎదవ్వల్లోఒక్కడేనా ప్యాసవడాండీ. అయిదో క్లాసు. పోనీ తెలివి మాలినోళ్ళా అంటే అంతా సూరేకారంలాంటి కుఱ్ఱాళ్ళండి మా సురకయినోళ్ళు. ఓడ్ని "పాక్కాడికెళ్ళి పాలు తీయరా అంటే పెయ్యలా పరుగెడ్తాడండి. ఇంకోడుపిడకలుసెయ్యరా అంటే ఈగలా ఎగురుకుంటా వత్తాడండి. పుగాక్కాడ తీయరా అంటే ఇంకోడు సుట్టే సుటేత్తాడండి తమాసగా" అన్నాడు నిశాని.

"చాకుల్లాంటి కుఱ్ఱాళ్ళన్నమాట. ఈలోగా గుడింతాలు మాస్టారు.గొడుగేసుకొని నడచిపోతూ కనబడతాడు. నమశ్శివాయంగారు ఆయన్ని పిలిచి "ఏటి గుడింతాల మాస్టారూ, చాలా కుఱ్ఱాన్ళు ఫెయిలయ్యారంటే మీకూ మాకూ అవమానంకందా! దీనికిసంజాయిషీ ఏంసెప్తారు మీకే బాధ్యత లేదా" అన్నాడు.

గుణింతాలుగారు గొడుగు ముడిచి భక్తిగా నిలుచొని తమకుతెలియనిదేముంది ఈ సారి కాపీలు పంపడానికి వీలులేకపోయింది" అన్నాడు.

"మరింకో దారిలేదా!" అన్నాడు నమశ్శివాయం." దీనికి కారణం ఏటి? అన్నాడు.

"దారంతా బురదండి, పైగా డిసెంబరు దాకా బందండి, స్కూలు అంతా నీరండి. పైగా పాకల్లో కుండపోతగా వర్షమండి." అన్నాడు గుణింతాలు.

"స్కూల్లోకి నీళ్ళడితే బుఱ్ఱలకేమయిందయ్యా!."

"చిత్తం పిల్లలు,బడికి రారండి. పొలాలకి పోతుంటారు."

"ఆటా పాటాతోనే పని చెప్పాలయ్యా. ఇంతింత జీతాలిస్తున్నాం ఏం చేస్తారయ్యా మీరు!"

"చిత్తం పచారీ కొట్టుకు సరిపోతోందండి."

"అంత కిరాణా ఎవరాడమన్నారండీ! ఇంత పాక బడికి నల్గురు మాస్టార్లున్నారు. అయినా పిల్లలు పరీక్షలో తప్పుతున్నారంటే మిమ్మల్ని ఊరవతల బడికి బదిలీ సేసెయ్యాల!" విసుక్కున్నాడు నమశ్శివాయం.

"అమ్మమ్మ అంత శిక్ష వద్దు నమశ్శివాయంగారు."

"అసలు మిమ్మల్ని కాదులెండీ. అఆల మాస్టార్ని అనాల" అన్నారు నమశ్శివాయం.

అఆల మాస్టరు పలక పుచ్చుకొని చినుకులు నెత్తిమీదపడకుండా వెళ్తా వుంటాడు. నమశ్శివాయం ఆయన్ని అరుగు మీదకు పిలచి "ఏమయ్యా అఆలూ, నువ్వేమైన పాటం చెప్తున్నావంటయ్యా! నారుమడి క్లాసేనీది. నువ్వు కొంత అచ్చరాలు నేర్పితేనేకదా. పిల్లలకి సదువబ్బేది" అన్నాడు.

"సిత్తం, పిల్లలు ఇయ్యాలదాకా బానే రాత్తున్నారండి. అవి అరూలు రాయలేక

-పన్నాల సుబ్రహ్మణ్య భట్టు

పోతున్నారండి" అన్నాడు.

"రాయలేకపోతే అచ్చరాలు తీసేండయ్యా. పిల్లలు పలకలేనిఅచ్చరాలు లాగేయండయ్యా" అన్నాడు నమశ్శివాయం.

"తీసెయ్యొచ్చునుకోండి కాని అచ్చులేకపోతే ఎలా రాస్తారండీ. పరీక్షలు ఎలా పాసవుతారండీ" అన్నాడు.

"కొంప మునగనేదులేవయ్యా. పిల్లలకి రానివి పరీచ్చల్లో ఇవ్వకయ్యా."

'అ'హ దగిర కూడా గొడవ వస్తోందండి."

"అహా! తీసేవయ్యా ఎక్కరింపులు నేర్పుతానంటావు పిల్లలకీ. ఇయ్యాలయ్యాక కథాలు చెప్పండయ్యా. గొప్ప మేట్లర్లే దొరికారు. యిదేశాల్లో మూడు నెలలో బాసంత సెప్తారు. 30 సంవత్సరాలయినా మీకు ఏ అచ్చరాలుంచాలో ఏ అచ్చరాలు తీసెయ్యాలో తెల్దు. ఎల్లెల్లు పిల్లల్ని కట్టపెట్టమాక" అన్నాడు నమశ్శివాయం.

ఇంతలో ఓ గొడుగు మూసుకుంటూ. చెప్పులు రోడ్డు మీద వదలి ఇంకో మాస్టారు వచ్చి నమశ్శివాయంగారికి నమస్కారం చేశారు.

"ఏవయ్యా కహా మేస్టారూ! నువ్వు లేందే అచ్చుల మాస్టారేం చేస్తారయ్యా ఆమాత్రం జ్ఞానం ఉండొద్దయ్యా"

"నన్నేం చేయమన్నారు చెప్పండి. పిల్లలు వత్తులు పలకలే పోతున్నారు.

బాల గోపాలం

నా మేకప్ నాదే
ఫోటో : ఎమ్ ఆర్. కె శర్మ, హైద్రాబాద్

వత్తులు రాక పోతే గుణింతాల మేస్టారు సిలబస్సు కాదంటారు" అన్నాడు కహగారు.

"ఊరుకో గటీగా అనక. ఒత్తులుంటే మనమే బా....ద.... పడిపోతామే పిల్లకాయలకి ఊపిరుండొద్దా. అసలె ఎనకబడి నోళ్ళంతా....కాంత సద్దుకుపోవాల" అన్నాడు నమశ్శివాయంగారు రహస్యంగా మాట్లాడ్తున్నటు.

"ప్రాణవాచకాలకి...." అనబోయాడు కహ.

"మంచోడివే,.... ఒ తం టే.... గీతే కదయ్యా! అచ్చరం క్రింద పెట్టే గీతకి ఇంత చిరాకు సేత్తావ్. తీసేయవయ్యా వత్తులు...." అన్నాడు నమశ్శివాయం.

"క్రింద గీత లేకపోతే...." కహాగారు నీళ్ళు నమలదోయాడు.

"ఉంటేనే సిక్కులేవయ్యా! 'గేదె' అని సహజంగా అనగల కుర్రాడు ఓ ఒత్తు వల్ల 'గేధి' అంటె ఎవడికయ్యా అవమానం. నీ కొక్కొ దూ పో పిల్లల్ని జాగ్రత్తగా మప్పుకో" అని నమశ్శివాయంగారు వెనక్కి తిరిగి "గుణింతాల మాస్టరూ వచ్చావా! ఆ యారాలమ్మ మేస్ట రేదీ?" అన్నాడు.

"సిత్తం సిగచుట్టుకోడానికి ఎల్లిందండి వస్తాది" అన్నాడు గుణింతాలు. కాస్త లేచి పంచ అంచులు సద్దుకొని కూచ్చున్నాడు నమశ్శివాయం.

యారాలమ్మ వచ్చి నమస్కారం చేసి ముస్తాబుగా నవ్వింది.

"ఏటి యారాలమ్మా, పిల్లలంతా పెయిలయిపోతున్నారు. నువ్వాటా పాటా ఏమీ చెప్పటం లేదా" అన్నాడు నమశ్శివాయంగారు పుగాకు చుట్టుకుంటూ ఓరగా చూస్తూ.

యారాలమ్మ కాస్త సద్దుకొని "సెపుతున్నానండి-కోడి తెచ్చి, కూరొండికోసీ" అని పాట సెప్పామనుకోండి. మర్నాడు పిల్లలు కోడితెచ్చి కూరొండ మంటున్నారండి. గుణింతాల మాస్టరు గారొప్పుకోటం లేదండి", అంది యారాలమ్మ.

"ఎందు కొప్పుకోడూ? ఏమయ్యా గుణింతాలూ"

"చిత్తం సిలబస్‌లో లేదండి ఆ పాట" అన్నాడు గుణింతాలు.

"ఏటయ్యా సిలబస్, సిటిబస్సూ.... పిల్లలంతా అడ్డగోలగా పెయిలయిపోతున్నారు. నూటికి అయిదు మంది కూడా పాసవలేదు. దీని కంతకీ కారణం నువ్వు కాదూ!" అని లేచారు నమశ్శివాయంగారు.

"నేనాండీ....నేనా" అన్నాడు గుణింతాలు.

"నువ్వేనయ్యా! అచ్చు లొద్దంటేయినవు. ఒత్తులు పిల్లకాయలు పలకలేరయ్యా అంటే ఒప్పవు. నీ గుణింతాల కోసం పిల్లల్ని పాకం పెడ్తావు. కోడిపాట వదంటావు. కూర సేయనియ్యవు, నీ బాబూ గాడి సొమ్మయ్యా సదువులంటే. పిల్లలు పరీచ్చలు పోవడానికి కారణం నువ్వు. నిన్ను ఉద్యోగంలోంచి తీసేయాల. నువ్వు డిస్మిస్ ఎల్లు" అని అరిచాడు నమశ్శివాయం.

సూరయ్యగారు సినీమా ఆపమన్నట్లు చూశారు. సినీమా ఆగిపోయింది. "ఇలా వుంది పరిస్థితి. ఆ మాస్టర్లని అనేం లాభం చెప్పండి" అన్నారు సూరయ్యగారు విలేకరులతో.

"మరీ ఘోరంకాదా! వత్తులు తీసేయమంటారేటి ఈ కమిటీ మెంబరు" అన్నాడో విలేకరి.

"మీ పేపర్లో కడుపులో చుక్కవున్న 'ట' వేస్తారా?" అని యెదురడిగారు సూరయ్యగారు.

విలేకరి "వాటికి అంటరానితనం హెచ్చు. మిషన్ ఇబ్బంది లెండి. మేం రాయటం పెద్దబాలశిక్ష ప్రకారం రాస్తాం" అన్నాడు నసుగుతున్నట్లు.

"ఇంతకీ మరి దీనికీ పరిష్కారం మీరు ఏం ఆలోచించారు" అన్నాడు మరో ఆయన.

సూరయ్యగారు "పుస్తకాలు ఇచ్చి పరీక్షలు రాయమంటాము. అప్పుడు ఫెయిలు కావటం తక్కువవుతుంది. గొడవలు తగ్గుతాయి" అన్నారు కేస్ సెటిల్ చేస్తూ. ✱

రంగు బొమ్మలకి సహాయం

ఆత్రేయపురగ్రహారంలో ఆశ, ఆశయాలమధ్య కొట్టుమిట్టాడే నాకు ఉత్తరాలే ఊపిరి— కుంచె పట్టుకుని కొంచెం

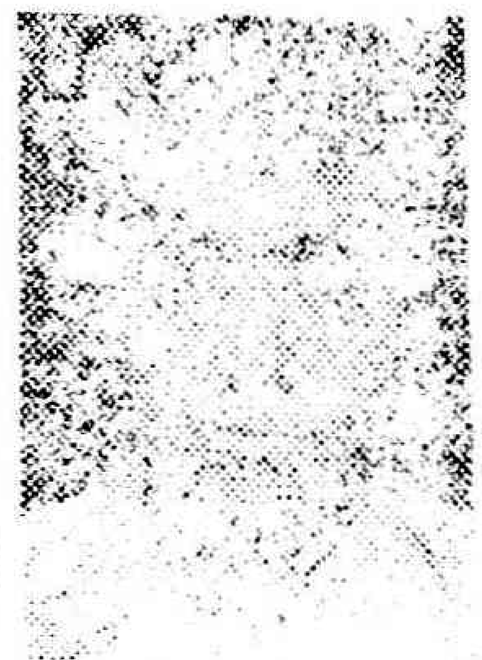

కొంచెం ఎదుగుతున్న నా కళాలతకి ప్రాణం, శ్రీ బాపు ఆశీర్వచనం—ఆ ఉత్సాహంతో, ఆ ప్రోత్సాహంతో వెల్లటూరు, సిద్దిపేట నరసరావుపేట, విశాఖ, తెనాలి, ఆత్రేయపురాల్లో నా బొమ్మలు కొలువుదీరాయి- వాటర్ పెయింటింగ్‌లోంచి ఆయిల్ పెయింటింగ్ నేర్చి, క్రోక్విల్లర్ నమూను. బాపు, రమణ టియ్యెన్నెం, శంకు, శశిధర్‌గార్లు, యం. యస్. చలం నుంచి ప్రోత్సాహం అందించిన అభిమానులు. స్నేహం అంటే

ప్రాణం— ఘంటసాల, కృష్ణశాస్త్రి, ఆత్రేయ. [illegible] అంటే బాపు గీతంత, రమణ రాతంత యిష్టం.

కార్టూన్స్‌కి పత్రికలవాళ్ళు మంచి ప్రోత్సాహం ఇస్తున్నారు— కానీ కొంచెం రంగు బొమ్మల [illegible]లకి చేయందించాలి— ఏడాదికి 20 సార్లు 'జగన్మోహిని' ముఖపత్రం వేసినా, ఒక్కసారైనా భావాత్మకవర్ణ సమ్మేళనం చేయించకపోవటం అన్యాయం.

ప్రభవలో ప్రథమంగా "నేనూ కార్టూనిస్టే" అనిపించుకొన్నాను ఆ తర్వాత జనసుధ, ఆంధ్రజ్యోతి స్వాతి, ఆంధ్రభూమి అవునోయన్నాయి హాస్యసభలతో "స్నేహలత" అనే ఓ సంస్థ— దాంతాలూరు [illegible] పత్రిక నాకో పెద్ద ఆనందానుభవాలందిస్తున్నాయి— నువు రాయగలవ్. రాయరా అంటారు మిత్రులు. [illegible] అలా కూడా [illegible]చను ఒట్టు— ఇంతకీ [illegible] పేరు

బి. యస్. మూర్తి,
కుంచె పేరు "బిమ్మ"